

Aan:
Gemeente Borger-Odoorn
Postbus 3
7875 ZG EXLOO

Gemeente Borger-Odoorn

D.d. ink/uitg 25 JAN. 2019

Zaaknr.

Assen, 24 januari 2019

Ons kenmerk 201803601-00799694

Behandeld door mevrouw K.E. Blanke (0592) 36 58 97

Onderwerp: bestemmingsplan buitengebied, zonnepark Drouwenerzon, gemeente Borger-Odoorn

Geacht college,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over het voorontwerpbestemmingsplan buitengebied, zonnepark Drouwenerzon.

Provinciaal belang

Op basis van de Omgevingsvisie Drenthe 2018 (vastgesteld door Provinciale Staten op 3 oktober 2018) zijn in het bovengenoemde voorontwerpbestemmingsplan de volgende aspecten van provinciaal belang:

- Productie hernieuwbare energie
- Kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie
- Radioastronomie

Advies

Het plan omvat de realisatie van een zonnepark van ca. 5 hectare met de naam zonnepark Drouwenerzon. Het betreft een initiatief van een lokale ondernemer.

Beleid productie zonne-energie

Op 3 oktober 2018 zijn de Omgevingsvisie Drenthe 2018 en de Provinciale Omgevingsverordening (POV) vastgesteld met onder andere nieuw beleid voor duurzame energiesystemen.

In Artikel 2.24 van onze POV hebben wij opgenomen dat een ruimtelijk plan kan voorzien in de realisatie van zonne-akkers indien uit het betreffende ruimtelijk plan blijkt dat:

- a. dit gebeurt op een wijze die passend is binnen het landschap, en;
- b. er sprake is van een combinatie met andere functies, en/of er sprake is van een meerwaarde voor andere provinciale doelen en belangen;
- c. geborgd is dat op de gebruikte locatie de installatie(s) na uit gebruik name worden verwijderd.

Daarnaast is in onze Omgevingsvisie als voorwaarde bij de ontwikkeling van hernieuwbare energieprojecten opgenomen dat de initiatief nemende partij in overleg én in samenwerking met om- en aanwonenden (niet zijnde grondeigenaren alleen) een participatieplan wordt opgesteld, waarin verschillende maatregelen die bijdragen aan participatie worden opgenomen. Om- en aanwonenden dienen daadwerkelijk te worden uitgenodigd en moeten de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan het project, waarbij te denken valt aan financiële participatie. Om- en aanwonenden hebben daarbij zelf de mogelijkheid om invloed uit te oefenen op het uiteindelijke participatieplan.

Wij hebben het voorontwerp bestemmingsplan Buitengebied zonnepark Drouwenerzon op het hierboven beschreven beleid beoordeeld.

Landschappelijke inpassing en cultuurhistorie

Het initiatief bevindt zich, evenals de gelijk in procedure zijnde zonnepark Buinerhorn welke op een steenworp afstand ligt, in het landschapstype "Veenkoloniën". Het provinciale landschapsbeleid is gericht op het behouden en versterken van de samenhang en de openheid met wijken en de rechtlijnige landschapsstructuur.

De geschetste inpassing is zeer summier en bestaat uit dezelfde punten als het hierboven genoemde initiatief.

In onze Omgevingsvisie hebben wij opgenomen voldoende afstand tussen individuele zonneakkers te willen. De benodigde afstand is afhankelijk van de schaal van het landschap. Een analyse hierover ontbreekt in het voorontwerpbestemmingsplan. Er moet voorkomen worden dat in dit open landschap een aaneenschakeling van losse initiatieven gerealiseerd wordt.

De initiatiefnemer wil voor de wal zeefgrond uit de tulpen- en aardappelteelt gebruiken. Wanneer het verwerken van zeefgrond een nadrukkelijke doelstelling is, kan dat als een randvoorwaarde voor het ontwerp worden meegenomen. Wij adviseren u wel ervoor te waken dat tal van zonneparken wordt omwald met zeefgrond.

De verwoorde ambitie om een verbinding te maken met een route en een uitzichtpunt zijn in potentie waardevolle toevoegingen. Wij zien deze ambitie echter bij meerdere zonneparken terugkomen (bijvoorbeeld bij het park tussen Zuiderdiep en Eerste Exloërmond) en vragen ons af of er daarmee daadwerkelijk sprake is van meerwaarde zonder dat er sprake is van een samenhang hiertussen. Graag zien wij deze ambitie nader uitgewerkt en verankerd in de plannen.

Wij zijn daarom van mening dat de landschappelijke inpassing van dit plan ook meer aandacht behoeft en zien dit graag nader uitgewerkt in een landschapsplan. Bovengenoemde aandachtspunten zullen hierin meegenomen moeten worden. Wij adviseren een landschapsarchitect in te schakelen die een ontwerp voor landschappelijke inpassing maakt.

Een suggestie bij de uitwerking is ook om de achterkant van het perceel te beplanten met een strook opgaand groen. Daarmee kan een achtergrond worden gecreëerd die de zichtbaarheid vanaf de provinciale weg op de panelen vermindert. Hierin kan ook onderzocht worden of er een verbinding kan worden gelegd met de realisatie van windturbines. Met beplanting kan de zichtbaarheid van de toekomstige windturbines voor bewoners en passanten immers worden gereduceerd. Wij vragen u deze combinatiekansen te onderzoeken.

Combinatie met andere functies/meerwaarde andere provinciale belangen

Wij zien op de beoogde locatie nauwelijks mogelijkheden voor meerwaarde van andere provinciale doelen en belangen. In het voorliggende plan wordt een combinatie gezocht met natuurontwikkeling, waterhuishouding, tuinbouw en er is een verwijzing naar een maatschappelijk doel. Wij zien graag nader uitgewerkt welke meerwaarde dit kan opleveren.

Het beoogde zonne-park Drouwenerzon valt geheel buiten de NNN, maar zou een bijdrage kunnen leveren aan het versterken van de biodiversiteit in het Natuurnetwerk Drenthe (NND). Dit beoordelen we als een positief punt. Graag zien wij nader uitgewerkt wat betekenis van het plan voor de biodiversiteit kan zijn. Daarbij maken wij de volgende opmerkingen:

- Over de aanleg van een wal hebben we vanuit landschappelijke inpassing al een opmerking gemaakt. Op deze inmiddels traditionele wal worden bloemenweides en bosplantsoen aangelegd. Op het perceel zelf worden geen maatregelen voorgesteld om de biodiversiteit te verhogen. Wij vragen aandacht voor de mogelijkheden hiervoor;
- Wanneer vanuit de landschappelijke inpassing daadwerkelijk wordt gekozen voor het aanleggen van een wal geven wij het volgende mee. De initiatiefnemer wil voor de wal zeefgrond uit de tulpen- en aardappelteelt gebruiken. Het kan hierbij gaan om voedselrijke grond die resten gewasbeschermingsmiddelen kan bevatten. Dit zou de grond ongeschikt maken voor het inzaaien van een bloemenmengsel. Het afdekken met een schone laag voedselarme grond van minimaal 30 cm is dan nodig. Daarnaast kan de zeefgrond ziekten, zoals aaltjes bevatten. Voor het gebruik van zeefgrond is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. De gemeente is daarvoor bevoegd gezag. Bij toepassing van zeefgrond op een ander perceel dan het perceel van herkomst, moet worden aangetoond dat de bodemkwaliteit niet verslechterd als gevolg het gebruik van de zeefgrond. Eigenaren en/of langdurig gebruiksgerechtigden van landbouwpercelen kunnen een perceel beschikbaar stellen voor de aanwending van tarragrond afkomstig van aardappelverwerkende bedrijven. Deze percelen dienen te worden gemeld bij de NVWA;
- Het plan gaat niet in op het type bloemenmengsels. Voor vergroting van de biodiversiteit adviseren wij hiervoor het Drentse mengsel te gebruik. Informatie hierover is te vinden op <https://lbdrenthe.nl/projecten/drentse-bloemenmengsels>. Op de website van Cruydhoeck staat nuttige informatie over de aanleg van bloemenweides: <https://www.cruydhoeck.nl/advies/algemene-aanwijzingen-voor-aanleg-vanbloemenweides/t366>;
- Ook voor het bosplantsoen zien we graag nader uitgewerkt wat de betekenis voor het versterken van de biodiversiteit kan zijn;
- Essentieel voor een goede werking van een bloemenweide is het beheer ervan. Zo dient er één of twee keer gefaseerd gemaaid en afgevoerd te worden om de bloemenweide in stand te houden. Beheer met schapen is geen goede beheermethode voor bloemenweides.

Wij constateren dat er een aanleg-, inrichtings- en beheerplan van het groen in het bestemmingsplan moet worden opgenomen en dat de uitvoering hiervan in Regels geborgd moet worden. Daarmee laat de initiatiefnemer zien dat er serieus wordt omgegaan met de ambities op het gebied van biodiversiteit.

In het ontwerp wordt ook gesproken over innovatieve landbouw en tuinbouw in de vrije ruimte op het perceel en wordt een combinatie gemaakt met bufferwater. Het plan maakt niet duidelijk hoe hier invulling aan wordt gegeven en wat de (meer)waarde van deze combinatie van functies is. Graag zien wij hier een nadere toelichting op, met borging van eventuele maatregelen.

Borging verwijdering installaties na uit gebruik name

In het ruimtelijk plan moet worden geborgd dat de gebruikte zonne-akkers worden opgeruimd als ze niet meer gebruikt worden voor het opwekken van zonne-energie. Landschapselementen die landschappelijke meerwaarde opleveren dienen te worden gehandhaafd. Het opruimen van de installaties is niet geborgd in de regels bij het bestemmingsplan. Wij vragen u dit alsnog te doen.

Participatieplan / draagvlak

In de toelichting en in de bijlagen bij het plan wordt ingegaan op hoe de omgeving door de

initiatiefnemer is meegenomen, haar mening heeft mogen geven en welke opties er zijn om te participeren. Wij missen echter een concreet participatieplan waarin duidelijk is hoe hier daadwerkelijk uitvoering aan wordt gegeven.

Radioastronomie

Het plangebied is gelegen binnen zone II van de Lofar-radiotelescoop.

Binnen de zone mag geen elektromagnetische straling ontstaan die een storend effect heeft op de waarnemingen van de radiotelescopen in de gebieden. In de Toelichting behorende bij het plan geeft u aan dat er overleg zal gaan plaatsvinden tussen Astron en initiatiefnemer. Wij vragen u een schriftelijk advies van Astron aan de stukken toe te voegen.

Archeologie

Hoewel er geen sprake is van provinciaal belang archeologie geven wij u, zoals ook bij eerdere plannen van zonneparken, het volgende mee.

Binnen het plangebied geldt een middelhoge/lage archeologische verwachting, dat betekent dat bodemingrepen kleiner dan 2 hectare zijn vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Hoewel aannemelijk is dat het totaal aan bodemingrepen onder deze vrijstellingsgrens zal blijven, wordt dit niet duidelijk beschreven in het bestemmingsplan. Geadviseerd wordt de totale verstoring inzichtelijk te maken in bijvoorbeeld een verstoringstabel. Aandachtspunten zijn o.a.:

- De dragers van de zonnepanelen, indien deze dieper dan 0,3 m worden gefundeerd, hoeveel staanders en hoeveel m2 totaal;
- Benodigde transformatoren, omvormers, verdeelstations en leidingsleuven, indien deze worden gefundeerd dieper dan 0,3 m, hoeveel m2 totaal;
- De te planten bossages, indien de plantgaten dieper reiken dan 0,3 m, hoeveel m2 totaal?
- Andere elementen zoals, eventueel hekwerk, (toegangs-/onderhouds-) wegen, parkeerplaatsen, waterpartijen etc., indien deze dieper dan 0,3 m gefundeerd worden, hoeveel m2 totaal;
- Indien de totale verstoring groter is dan 2 ha is volgens de gemeentelijke beleidsadvieskaart een archeologisch onderzoek in de vorm van een veldinspectie vereist.

Wij adviseren u het voorontwerp bestemmingsplan aan te passen alvorens verder in procedure te brengen.

Hiermee is, wat ons betreft, voldaan aan het vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Voor vragen of overleg inzake dit advies kunt u contact opnemen met mevrouw K.E. Blanke, telefoon 0592 36 58 97 of k.blanke@drenthe.nl.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

mevrouw drs. J.R.M. Tolsma,
teammanager Ruimtelijke Ontwikkeling